

Det sker på Samsø

FREDAG

Kl. 16 Tranebjerg Kirke. Gudstjeneste - Ea Hvitnov.

LØRDAG

Kl. 15 Besser Kirke. Gudstjeneste - Kirsten Ditlevsen.
Kl. 15 Biografen. »Harry Potter og Dødsregealierne«.
Kl. 16 Kolby Kirke. Gudstjeneste - Kirsten Ditlevsen.
Kl. 20 Ballen Havn v/Saunaen på østmolen. Nytårsbad. Vinterbadeklubben.

SØNDAG

Kl. 10.30 Biografen. »Tiger og Tatovering«.
Kl. 11 Tranebjerg Kirke. Gudstjeneste - Johannes Glenthøj.
Kl. 14 Nordby Kirke. Gudstjeneste - Johannes Glenthøj.
Kl. 19.30 Biografen. »Harry Potter og Dødsregealierne«.

TIRSDAG

Kl. 16.30-18 Idrætshallen. Er du »sværvægter« eller erotisk buttet - motion. Den Ny forening.

ONSDAG

Kl. 16.30-17.30 Lilleskolen, Onsbjerg. Forældre/børn. Samsø Folkedansere.
Kl. 17.30-19.30 Lilleskolen, Onsbjerg. Børn/unge. Samsø Folkedansere.
Kl. 20-22 Lilleskolen, Onsbjerg. Voksne. Samsø Folkedansere.
Kl. 20.30 Idrætshallen. Volleyball. Den ny Forening.
Torsdag d. 6. januar
Kl. 14 Inges Kiosk. Travetur. Ældre Sagen.
Kl. 14.30 Kildemosen, hus 1. Gudstjeneste - Kirsten Ditlevsen.
Kl. 16-18 Medborgerhuset. Ældre. Samsø Folkedans.
Kl. 18.30 Idrætshallen. Step. Den ny Forening.
Kl. 19.30 Idrætshallen. Kun for mænd. Den ny Forening.
Kl. 19.30 Biografen. »En ganske rar mand«.

Nytårsbad i Ballen

BALLERNE: Ballerne bliver uden tvivl godt kulørte lørdag 1. januar i Ballen Havn. Da inviterer bademester Lisbeth Campbell nemlig til nytårsbad i havnebassinet klokken 20 præcis.

Efterfølgende kan man få varmen i saunaen i badehuset.

Arkivet har en stor samling af historiske fotos, her fra en brandøvelse.

Tilbageblik på Samsøs fortid

Onsbjerg

Slægs- og lokalhistorisk forening Samsø har netop barslet med 10. årgang af de historiske årbøger, og dermed er der skrevet endnu flere gode historier fra Samsøs fortid.

AF JENS ØSTER-MORTENSEN

En dejlig duft af kaffe krydret med arkivalier fra de seneste par hundrede år møder en, når man som besøgende slår et slag forbi arkivlokalet hos Slægts- og Lokalhistorisk Forening

Samsø. Samtidig støder man på foreningens formand Niels Henrik Nielsen og Robert Sørensen, som står klar til at tage godt imod de besøgende og ikke mindst hjælpe til med at finde vej igennem et par hundrede års historisk materiale fra Samsø.

Foreningen indsamler hele tiden arkivalier og ikke mindst fotografier, og så er højdepunktet, når årbogen udkommer og præsenteres ved en stor fortællede dag i Besser Forsamlingshus.

Udover Niels Henrik Nielsen sidder Michael Klejs, Bertel Madsen og Morten Holm Madsen også i redaktionen, og til forskel fra de andre år er årets jubilæumsudgave gået bredere til værks med en samling blandede fortællinger

under arbejdstitlen »Hvad de gamle arkiver gemte«. For eksempel er der gået i dybden omkring fortællingen om Nordbypræsten Frantz Jacobsen, som var idémanden bag opførelsen af klokketårnet i Nordby. Samtidig fortæller et par oldebørn til skovridder Mühldorff om oldefaderens oplevelser på Brattingsborg i perioden 1898 til 1921, hvor Mühldorff afgik ved døden

Jordemødre og fiskerhistorie.

Krigen i 1864 skildres også på bedste vis via en lang række breve fra to brødre fra Torup som deltog den krig, som blev en stor katastrofe for Danmark, og så er daværende lærer på Brundby Skole, Bertel Madsen (1870-1931) på banen

med barndomserindringer fra Langemark omkring 1880. Liss Matthiesen har en fortælling om historien bag det at være jordemoder og fortsætter med at fortælle om jordemodergerningen på Samsø, og endelig fortæller Kirsten Buhl Jørgensen om sin mormor, som var jordemoder på Samsø igennem mange år.

Så har Olga Foged Klemensen været på opdagelse i en gammel brevsamling fra Nordby fra midten af 1800-tallet, og så har foreningens formand Niels Henrik Nielsen skrevet en beretning om sine bedsteforældres liv som fiskere i Ballen.

»Mit togt med AS 173« hedder fortællingen, som egentlig bare startede med et fotografi af »AS 1713« og endte med en spændende

historie skildret i den nye årbog.

Så er der historien om en samsings oldebarn, som ser tilbage i historien og Ann Stahnke, der skildrer sin oldefar under titlen »Min småkriminelle oldefader«. Til slutter Lis Nymark af med den nyeste historie om der arkæologiske udgravning ved Bisgård i sommer, mens Morten Holm Madsen fortæller om de samske veteraner fra de slesvigske krige.

Til slut er der mindeord om Kirsten Borch Hansen og Gjertrud Knudsen, der begge døde i 2009, og som hver på deres måde gjorde en stort stykke arbejde for lokalhistorie på Samsø.

Bogen kan købes på arkivet i Onsbjerg og er trykt i 800 eksemplarer.

red.sam@nordvest.dk

Kong Chr X på besøg på Samsø i 1930'erne.

Niels Henrik Nielsen og Robert Sørensen med den nye udgave af årbogen 2010. Foto: Jens Øster-Mortensen